

Prima instanță: Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău
Judecător: Alexandru Gafton
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: Domnica Manoli
Eugenia Fistican
Nina Traciuc

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

19 martie 2014

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecător:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Sveatoslav Moldovan, Oleg Sternioală,
Liliana Catan și Vera Macinskaia,

examinînd recursul declarat de B.C. „Investprivatbank” S.A. în proces de lichidare, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Șevciuc Ala împotriva S.C. „Crasigal” S.R.L., B.C. „Investprivatbank” S.A. în proces de lichidare, intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, filiala Î.S. „Cadastru” privind constatarea dreptului de proprietate și înlăturarea împiedimentelor în exercitarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2013, prin care apelul declarat de B.C. „Investprivatbank” S.A. în proces de lichidare, a fost respins, fiind menținută hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 01 octombrie 2012,

A C O N S T A T A T:

La 02 august 2010 Șevciuc Ala a înaintat în instanța de judecată o acțiune împotriva S.C. „Crasigal” S.R.L., B.C. „Investprivatbank” S.A. în proces de lichidare, intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, filiala Î.S. „Cadastru” privind constatarea dreptului de proprietate și înlăturarea împiedimentelor în exercitarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil.

În motivarea acțiunii reclamanta Șevciuc Ala a indicat că, în baza contractului privind cesiunea de creanță din 23 noiembrie 2005 de participare prin cotă la construirea imobilului, apartamentului nr. 14 din str. Alba Iulia, 87, mun. Chișinău, încheiat între B.C. „Investprivatbank” S.A., S.C. „Crasigal” S.R.L. și S.R.L. „Enif-Also”, a participat la finanțarea construcției apartamentului nr. 14 din str. Alba Iulia, nr. 87, mun. Chișinău.

La 10 aprilie 2009, prin procesul-verbal de recepție finală nr. 346, blocul locativ din str. Alba Iulia, nr. 87, mun. Chișinău, cu suprafața de 2318,6 m.p. a fost dat în exploatare și înregistrat în Registrul bunurilor imobile cu nr. cadastral 0100510.184.01 cu înscrieri la nivel de încăperi izolate.

A menționat reclamanta că, în calitate de cumpărător care și-a executat obligațiile integral prin achitarea costului apartamentului, conform termenului stabilit, S.C. „Crasigal” S.R.L. i-a transmis în exploatare ap. nr. 14 din str. Alba Iulia, 87, mun. Chișinău și actele necesare pentru înregistrarea dreptului de proprietate asupra imobilului la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău.

La 01 iulie 2010 Șevciuc Ala a înaintat Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău cerere prealabilă, prin care a solicitat înregistrarea dreptului de proprietate asupra imobilului cu nr. cadastral 0100510.184.01.014, situat pe str. Alba Iulia, 87, mun. Chișinău, parte componentă a bunului imobil cu nr. cadastral 0100510.184.01.

Prin răspunsul nr. 336/0107/2930 din 15 iulie 2010 OCT Chișinău nu a satisfăcut pretențiile reclamantei.

Consideră reclamanta Ala Șevciuc refuzul OCT Chișinău neîntemeiat și ilegal.

La 14 decembrie 2010 reclamanta Ala Șevciuc a înaintat o cererea de concretizare a pretențiilor.

Solicită reclamanta recunoașterea refuzului Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău de a înregistra dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. 14 din str. Alba Iulia 87, mun. Chișinău ca fiind ilegal, obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău de a înregistra dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. 14 din str. Alba Iulia, 87, mun. Chișinău, ridicarea sechestrului și radierea gajului instituit în baza contractului de ipotecă nr. 2200 din 10 iunie 2008 pe apartamentul nr. 14 din str. Alba Iulia 87, mun. Chișinău.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2011 acțiunea a fost admisă, fiind recunoscut ilegal refuzul Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău și fiind obligat OCT Chișinău să înregistreze după Șevciuc Ala dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. 14 din str. Alba Iulia, 87, mun. Chișinău cu nr. cadastral 0100510.184.01.014. La fel, a fost ridicat sechestrul aplicat asupra ap. nr. 14 din str. Alba Iulia 87, mun. Chișinău cu nr. cadastral 0100510.184.01.014 și a fost obligat OCT Chișinău să radieze gajul instituit în baza contractului de ipotecă nr. 2200 din 10.06.2008 asupra ap. nr. 14 din str. Alba Iulia 87, mun. Chișinău cu nr. cadastral 0100510.184.01.014.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 28 septembrie 2011 a fost admis recursul declarat de B.C. „Investprivatbank” S.A., fiind casată hotărârea Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2011, cu restituirea pricinii pentru rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 ianuarie 2012 pricina civilă a fost strămutată după competență jurisdicțională materială la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău.

La 02 aprilie 2012 reclamanta Șevciuc Ala a înaintat o cerere privind concretizarea pretențiilor.

Solicită reclamanta declararea nulității relative a contractului de ipotecă nr. 2200 din 10 iunie 2008 în partea grevării bunului imobil situat în blocul A al complexului locativ amplasat în mun. Chișinău, str. Alba Iulia, 87, ap.14 cu nr. cadastral 0100510.184.01.014, cu radierea și ridicarea gajului instituit asupra acestui bun; recunoașterea dreptului de proprietate privată necondiționată a lui Șevciuc Ala asupra apartamentului nr. 14 cu nr. cadastral 0100510.184.01.014, situat în blocul A al complexului locativ amplasat în mun. Chișinău, str. Alba Iulia, 87; anularea măsurilor de asigurare a acțiunii aplicate asupra complexului locativ amplasat în mun. Chișinău, str. Alba Iulia, 87 cu nr. cadastral 0100510.184.1 în partea ce se referă la apartamentul nr. 14 din complexul locativ indicat, blocul A cu nr. cadastral 0100510.184.01.014 cu ridicarea tuturor sechestrelor și interdicțiilor aplicate pe acest bun imobil; obligarea OCT Chișinău, filiala Î.S. „Cadastru” să înregistreze pe numele lui Șevciuc Ala dreptul de proprietate privată necondiționată asupra apartamentului nr. 14, situat în blocul A al complexului locativ, amplasat în mun. Chișinău, str. Alba Iulia 87; scutirea reclamantei de la plata taxei de stat în legătură cu salariul său mic și situația grea materială; restabilirea termenului de adresare în judecată, pe motivul aflării despre ipotecarea bunului imobil numai la 15 iulie 2010; încasarea cheltuielilor de judecată, în mod solidar de la S.C. „Crasiga” S.R.L. și B.C. “Investprivatbank” S.A..

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 01 octombrie 2012 acțiunea a fost admisă integral. A fost recunoscut dreptul de proprietate privată necondiționată a Alei Șevciuc asupra apartamentului nr. 14 cu nr. cadastral 0100510.184.01.014 (apartament cu 2 odăi, cu suprafața totală de 92,8 m.p.) situat în blocul A al complexului locativ amplasat în mun. Chișinău, str. Alba Iulia, 87. A fost declarat parțial nul contractul de ipotecă nr. 2200 din 10.06.2008 doar în partea grevării bunului imobil situat în blocul A al complexului locativ amplasat în mun. Chișinău, str. Alba Iulia, 87, apartamentul 14 cu nr. cadastral 0100510.184.01.014. Au fost ridicate toate sechestrele și interdicțiile aplicate pe apartamentul nr. 14 cu nr. cadastral 0100510.184.01.014 situat în mun. Chișinău, str. Alba Iulia, 87, bloc A. A fost obligat Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, filiala Î.S. „Cadastru”, să radieze din Registrul bunurilor imobile dreptul la ipotecă și sechestrele aplicate pe ap. 14 cu nr. cadastral 0100510.184.01.014, situat în blocul A al complexului locativ amplasat în mun. Chișinău, str. Alba Iulia, 87. A fost obligat Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, filiala ÎS „Cadastru” să înregistreze în Registrul Bunurilor Imobile dreptul de proprietate a lui Ala Șevciuc c/p 0971904153083 asupra apartamentului cu nr. cadastral 0100510.184.01.014 situat în blocul A al complexului locativ amplasat în mun. Chișinău, str. Alba Iulia, 87. A fost scutită reclamanta Șevciuc Ala de la plata taxei de stat. S-a dispus încasarea, în mod solidar, de la S.C. „Crasigal” S.R.L. și B.C. „Investprivatbank” S.A. în proces de lichidare în beneficiul lui Șevciuc Ala cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 3500 lei. S-a dispus încasarea, în mod solidar, de

la S.C. „Crasigal” S.R.L. și B.C. „Investprivatbank” S.A. în proces de lichidare în beneficiul statului a taxei de stat pentru examinarea pricinii în sumă de 17051,41 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2013, apelul declarat de B.C. „Investprivatbank” S.A. în proces de lichidare, a fost respins, fiind menținută hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 01 octombrie 2012.

Invocând ilegalitatea acestei decizii, la 08 octombrie 2013, B.C. „Investprivatbank” S.A., a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea înaintată de Șevciuc Ala să fie respinsă integral.

În motivarea recursului, a indicat că, atât hotărârea primei instanțe, cât și decizia instanței de apel, au fost adoptate cu aplicarea eronată a normelor de drept material și au fost încălcate normele de drept procedural.

Totodată, a mai invocat recurenții că, instanța de judecată nu a constatat și elucidat toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea corectă a litigiului.

Instanța de recurs reiterează prevederile art. 434 CPC, care statuiază expres că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Din actele pricinii se constată cu certitudine că, decizia recurată a fost expediată în adresa părților la 02 septembrie 2013, iar recursul a fost declarat la 08 octombrie 2013.

Astfel, prin prisma art. 434 CPC, instanța de recurs constată că recursul a fost declarat în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră recursul declarat de B.C. „Investprivatbank” S.A. în proces de lichidare întemeiat și care urmează a fi admis.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. c) C.P.C., instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele cauzei rezultă cu certitudine că, la 02 august 2010 Șevciuc Ala a înaintat în instanța de judecată o acțiune împotriva S.C. „Crasigal” S.R.L., B.C. „Investprivatbank” S.A. în proces de lichidare, intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, filiala Î.S. „Cadastru”, prin care a solicitat declararea nulității relative a contractului de ipotecă nr. 2200 din 10 iunie 2008 în partea grevării bunului imobil situat în blocul A al complexului locativ amplasat în mun. Chișinău, str. Alba Iulia, 87, ap.14 cu nr. cadastral 0100510.184.01.014, cu radierea și ridicarea gajului instituit asupra acestui bun; recunoașterea dreptului de proprietate privată necondiționată a lui Șevciuc Ala asupra apartamentului nr. 14 cu nr. cadastral 0100510.184.01.014, situat în blocul A al complexului locativ amplasat în mun. Chișinău, str. Alba Iulia, 87; anularea măsurilor de asigurare a acțiunii aplicate asupra complexului locativ amplasat în mun. Chișinău, str. Alba Iulia, 87 cu nr. cadastral 0100510.184.1 în partea ce se referă la apartamentul nr. 14 din complexul locativ indicat, blocul A cu nr. cadastral

0100510.184.01.014 cu ridicarea tuturor sechestrelor și interdicțiilor aplicate pe acest bun imobil; obligarea OCT Chișinău, filiala Î.S. „Cadastru” să înregistreze pe numele lui Șevciuc Ala dreptul de proprietate privată necondiționată asupra apartamentului nr. 14, situat în blocul A al complexului locativ, amplasat în mun. Chișinău, str. Alba Iulia 87; scutirea reclamantei de la plata taxei de stat în legătură cu salariul său mic și situația grea materială; restabilirea termenului de adresare în judecată, pe motivul aflării despre ipotecarea bunului imobil numai la 15 iulie 2010; încasarea cheltuielilor de judecată, în mod solidar de la S.C. „Crasigal” S.R.L. și B.C. “Investprivatbank” S.A..

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând corectitudinea respectării de către instanța de apel a normelor de drept procedural, consideră oportun de a reitera prevederile art. 49 C.P.C., care statuiază expres că, Judecătorul care a luat parte la judecarea pricinii în primă instanță nu mai poate participa la judecarea acesteia în instanță de apel, de recurs și nici la rejudecarea ei în primă instanță, după casare. Judecătorul care a luat parte la judecarea pricinii în instanță de apel nu mai poate participa la judecarea ei în primă instanță, repetat, în instanță de apel și nici în instanță de recurs. Judecătorul care a luat parte la judecarea pricinii în instanță de recurs nu mai poate participa la judecarea ei în primă instanță și nici în instanță de apel sau în cea de recurs. Prevederile prezentului articol nu au incidență asupra cazurilor de scoatere a cererii de pe rol sau de încetare a procesului în temeiul art.265 lit.a) și b).

Astfel, instanța de recurs menționează că, din actele pricinii se constată cu certitudine că, Judecătorul Eugenia Fistican a participat la judecarea pricinii date în instanța de recurs, fapt confirmat prin decizia Curții Supreme de Justiție din 28 septembrie 2011 (f.d. 176) și la judecarea pricinii respective în instanța de apel fapt confirmat prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2013.

Astfel, instanța de recurs constată o eroare judiciară care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, din care motive decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu remiterea pricinii pentru rejudecare în instanța de apel.

Colegiul menționează că, decizia instanței de apel poartă un caracter prematur, deoarece a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept procedural, fapt care atrage încălcarea dreptului la un proces echitabil.

Instanța de recurs menționează că, în conformitate cu art. 239 C.P.C., hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată. Iar în conformitate cu art. 241 alin. (5) C.P.C., în motivare se indică circumstanțele pricinii constatate de instanță, probele care se întemeiază concluziile ei privitor la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Totodată, instanța de recurs reiterează și prevederile art. 373 C.P.C., care statuiază expres că, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiectiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. Instanța de apel

este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepția cazurilor cînd consimte și cînd hotărîrea este atacată și de alți participanți la proces.

În sprijinul normelor naționale vine și reglementările Curții Europene, astfel, instanța de recurs reiterează că, obligația de motivare a hotărîrilor judecătorești se regăsește în jurisprudența constantă a Curții Europene pentru Drepturile Omului și își are izvorul în dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri să prezinte judecătorului observațiile și argumentele sale (CEDO, hotărîrea Werner c. Austria din 24.11.1997), combinat cu dreptul părților și că aceste observații și argumente să fie examinate în mod efectiv (CEDO, hotărîrea Van de Hurk c. Olanda din 19.04.1994), iar obligația de motivare a hotărîrilor este singurul mijloc prin care se poate verifica respectarea drepturilor menționate anterior, ca piloni de bază ai dreptului la un proces echitabil.

Din considerentele menționate, avînd în vedere faptul că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa decizia instanței de apel, restituind pricina pentru rejudecare în instanța de apel – Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Se admite recursul declarat B.C. „Investprivatbank” S.A. în proces de lichidare.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 09 iulie 2013 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Șevciuc Ala împotriva S.C. „Crasigal” S.R.L., B.C. „Investprivatbank” S.A. în proces de lichidare, intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, filiala Î.S. „Cadastru” privind constatarea dreptului de proprietate și înlăturarea împiedimentelor în exercitarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, cu remiterea pricinii pentru rejudecare în instanța de apel – Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia este irevocabilă din momentul pronunțării.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Oleg Sternioală

Liliana Catan

Vera Macinskaia